

ГЕПАТИТ В, ПРОБЛЕМА ФАРМАЦІЇ

Телега А.Ю.

Науковий керівник: канд. фарм. наук, доцент Кошова О.Ю.
Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна
telegaanna1@gmail.com

Вступ. Гепатити – це загальна назва захворювань печінки, які характеризуються гострим або хронічним запаленням внаслідок дії різних етіологічних факторів: автоімунного та інфекційного процесу, інтоксикації побутовими речовинами, отрутами, лікарськими препаратами.

Найактуальнішою медико-соціальною проблемою є вірусні гепатити. За даними ВООЗ, 2015 р. вірусний гепатит став причиною смерті 1,34 млн людей. На сьогодні існує п'ять основних типів вірусів гепатиту: А, В, С, D і Е. Усі типи вірусів спричиняють захворювання печінки. Зокрема гепатит В, що виникає внаслідок інфікування вірусом гепатиту типу В (родина *Herpadnaviridae*, рід *Orthoherpadnavirus*, тип HBV, відноситься до ДНК-вірусів), як й гепатит С, є однією з головних причин цирозу та раку печінки.

Актуальність даної теми обумовлена зростанням захворюваності на гепатит типу В. За статистичними даними у світі налічується близько 2 мільярдів людей хворих на гепатит В і щорічно заражуються до 1,5 мільйона людей, 350 млн. осіб є вірусоносіями.

Дане захворювання вперше було відкрито нещодавно, у 1965 році, що також визначає значущість ретельного дослідження патогенезу цього захворювання. Інфекція може перетікати в хронічну форму з надзвичайно високим ризиком смерті від цирозу та раку печінки, які вона спричиняє.

Метою цього дослідження стало вивчення патогенетичних аспектів цього захворювання, його впливу на організм та аналіз заходів, щодо профілактики поширення і лікування захворювання.

Матеріали та методи. Нами був проведений пошук наукових публікацій за допомогою пошукових систем PubMed та Google Scholar за ключовими словами: вірусні гепатити, лікування, профілактика. Було проаналізовано 20 статей, що включали огляд літературних даних за темою вірусні гепатити, гепатити типу В.

Результати дослідження. Спершу слід зазначити, що гепатит В є антропонозом, тобто чинить патологічну дію тільки на людський організм і поширюється, відповідно, від людини до людини. Хоча може розвиватися і в людиноподібних мавп, але таке зараження відбувається лише в умовах експерименту з певною науковою метою.

Інфекція має парентеральний механізм передачі, тобто може передаватися через шкірний та слизовий бар'єри внаслідок контактів з хворими та носіями вірусу. Людина може інфікуватися через заражену кров, в тому числі і менструальні виділення, статеві контакти, слину та інше. Також передача захворювання може відбутися перинатальним способом, тобто від матері до дитини під час пологів. Однак, слід зауважити, що гепатит В не передається через забруднену воду, їжу, столове приладдя, повітряно-крапельним шляхом, через обійми тощо.

Найбільша небезпека даного захворювання полягає в його високому рівні контагіозності, тобто для зараження буде достатньо невеликої інфікуючої дози, та в тому, що в деяких випадках захворювання може перебігати безсимптомно.

До групи ризику належать в першу чергу медичні працівники, які надають домедичну або медичну допомогу, ВІЛ-позитивні хворі, люди, що вживають наркотики, особи, яким роблять переливання крові або які підключені до гемодіалізу, особи, які роблять медичні, косметологічні маніпуляції, пірсинг та татуювання в сумнівних закладах, люди, які мають статеві контакти з зараженими особами або носіями вірусу.

При потраплянні в організм вірус починає розмножуватися в лімфатичних вузлах, переноситься кров'ю по всьому організму та починає концентруватися в печінці. Вірус відтворюється в гепатоцитах, викликаючи їх пошкодження, внаслідок чого відбувається порушення білоксинтетичної функції печінки, пігментного та вуглеводного обмінів.

Інкубаційний період гепатиту В триває 2-6 місяців. Розрізняють 3 періоди розвитку гострого гепатиту:

- переджовтяничний (1-4 тижні, розпочинається поступово, починають з'являтися перші симптоми: біль в суглобах, свербіж та висип шкіри, слабкість, головний біль, метеоризм, нудота, висока втомлюваність);
- жовтяничний (2-6 тижнів, стан хворого погіршується, може спостерігатись анорексія, кров'яністі виділення з носа, порушення сну, збільшення печінки, зниження артеріального тиску, брадикардія);
- період спаду жовтяниці (триває довше, поступово зникають симптоми та відновлюються функції печінки, з'являється дуже низька ймовірність рецидиву).

Клінічний вихід може характеризуватись поступовим послабленням захворювання з формуванням імунітету або переходом в хронічну форму. Хронічна форма перебігає безсимптомно, латентно та супроводжується тяжкими ураженнями печінки, часто носить сезонний характер.

Для лікування гострого захворювання застосовують режим відносного спокою та контроль водно-електролітного балансу, який

порушується при діареї та блюванні. При хронічній формі хворим призначають противірусні препарати. Терапія триває впродовж всього життя хворого, оскільки гепатит В майже неможливо повністю вилікувати. Також необхідні вчасні та періодичні обстеження, щоб запобігти ускладненням.

До профілактичних заходів відносяться: вакцинація (найбільш ефективний з усіх варіантів), уникати контактів з кров'ю та іншими рідинами людського організму, уникати випадкових статевих контактів, не ділити з кимось засоби індивідуальної гігієни (зубні щітки, бритви та інше), перевіряти якість стерилізації інструментів, татуювання та інше.

Висновки. Гепатит В – серйозне захворювання, яке викликає тяжкі та в окремих випадках, незворотні зміни в організмі. І саме через це потребує постійного та серйозного контролю та застосування профілактичних заходів.

РОЛЬ ФАКТОРІВ ПАТОГЕННОСТІ ЗБУДНИКА ІНФЕКЦІЇ У ФОРМУВАННІ ІМУНОДЕФІЦИТНИХ СТАНІВ

Тіщенко І.Ю., Філімонова Н.І., Дубініна Н.В., Кошова О.Ю., Місюрьова С.В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

irina2okt@gmail.com

Вступ. Взаємодія між системою імунітету і мікроорганізмом може або не мати наслідків, або призвести до колонізації їм тканин, що проявиться різноманітними клінічними варіантами інфекційного процесу. Інфекція – це один із можливих результатів взаємодії мікро- та макроорганізму. Інший, ймовірно, частіший, – природна резистентність, виникнення імунітету чи його посилення (за наявності). Головна умова виникнення інфекційного процесу – сприйнятливість макроорганізму, тобто недостатність його імунітету (імунодефіцит), коли навіть умовно-патогенний мікроорганізм може спричинити інфекцію. Високовірулентний збудник, який проник у внутрішні середовища організму, може подолати резистентність нормального, але не імунного до нього макроорганізму. Інфекційна хвороба, таким чином, – це насамперед імунодефіцитна хвороба у індивіда, коли патогенність прониклого інфекту більша за його «імунітетні можливості» в момент зараження.

Зв'язок інфекцій, що «викликаються» умовно-патогенними мікроорганізмами, з імунодефіцитом очевидний, оскільки тільки за його наявності можлива їх експансія. Саме недостатність противірусного чи антибактеріального імунітету дозволяє розмножуватися мікроорганізмам – аутологічним або тим, що потрапили ззовні.